

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 30 peti 2.— Din. do 100 vrst 2.50 Din. večji inzerati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Brezuspešen poskus
dr. MarinkovićaNjegova misija se je ponesrečila že včeraj in baje je že sinoči
vrnil kralju mandat. — Intrige proti KDK se nadaljujejo

— Beograd, 22. februarja. Že včerajšnji dopoldanski razvoj dogodkov ni vzbujal mnogo upanja na uspeh Marinkovićeve misije. Izmed vseh vpoštev prihajajočih skupin so samo muslimani brezpogojno pristali na sodelovanje v njegovi vladi, dočim so vse ostale stranke, izvenredni klerikalci, ki so tekom te krize popolnoma izgubili svojo politično samostojnost, obljubile odgovor šele po seji svojih klubov. Dopoldanska seja radikalnega kluba je že jasno pokazala, kako stališče bodo zavzeli radikali. Vrh tega pa se je zaznalo, da je nastal med gg. Marinkovićem in Davidovićem znova hud konflikt glede zastopstva demokratske stranke v Marinkovićevi vladi, ker je dr. Marinković zahteval, da postavi demokratske ministre on, ne pa poslanski klub. Tako so dopoldanske konference dr. Marinkovića s predstavnikih poedinih parlamentarnih skupin končale pravzaprav brez rezultata.

Komunike o včerajšnjih dopoldanskih dogodkih

O dopoldanskih razgovorih g. Marinkovića je bil izdan sledeči službeni komunikat:

»V izvedbi prevzete naloge je dr. Marinković je danes obvestil vse šefe parlamentarnih skupin o svojem mandatu ter jih zaprosil, da ga obvestijo o svojem stališču. Prvi je posetil dr. Marinkovića g. Vukičević, s katerim sta izmenila misli o misiji dr. Marinkovića ki je obenem prosil g. Vukičevića kot predsednika radikalnega kluba, naj konzultira svoj klub.

Nato se je dr. Marinković sestal z gg. Radićem in Pribičevićem, ki sta ostala pri njem pet četrt ure. Obvestil ju je o značaju svojega mandata ter ju vprašal pod katerimi pogoji bi bila KDK pripravljena sodelovati v njegovi vladi. Gg. Radić in Pribičević sta mu sporočila svoje pogoje z rezervno, da jih predhodno odobri klub KDK.

Končno je posetil g. dr. Marinkovića predsednik JMO dr. Spaho, ki je obljubil brezpogojno sodelovanje svojega kluba.

Že sinoči je obvestil dr. Marinković o svojem mandatu g. Davidovića, s katerim se je sestal danes ob 12.30 in ga ob tej priliki obvestil o svojih razgovorih z ostalimi skupinami.

Ameriški predsedniški kandidati

— Washington, 22. febr. Obe veliki stranki Amerike demokratska in republikanska se že pripravljata za določitev svojih kandidatov za predsedniške volitve. Kandidati republikanske stranke, ki imajo največ izgovorov, so trgovski tiskin Herbert Hoover, sedanji podpredsednik Zedinjenih držav Charles Dawes in guverner Illinois Frank Lowden. V demokratskih krogih pa se imenuje guverner države New York Smith, senator Reed in guverner države Maryland Ritchie kot najsrečnejši kandidati demokratske stranke. Republikanska stranka bo imela svoj nacionalni konvent 12. junija v Kansas City. Demokratska stranka bo imela svoj konvent 26. junija v Houstonu. Pričakuje se, da se bo kongres koncem maja ali začetkom junija odzvil, da bo politikom dana možnost udeležiti se konventa svojih strank. Pri volitvah, ki se bodo vršile meseca novembra, bo treba izvoliti 435 članov reprezentativne zbornice in eno tretjino senata, namreč 32 članov. Od teh volitev bo odvisen značaj ameriške uprave, ki bo prišla na krmilo 4. marca 1929.

ZAROTA PORTUGALSKIH KOMUNISTOV

— Pariz, 22. febr. »Chicago Tribune« poroča iz Lizbone: V zvezi z odkritjem bombnega skrilavca v predmestju Lizbone je policija aretirala 35 komunističnih voditeljev, med njimi bivšega ministra Camacasa.

PARLAMENTARNE VOLITVE NA JAPONSKEM

— Tokio, 22. febr. Včeraj so se vršile volitve v 122 volilnih okrožjih na Japonskem. Potekle so popolnoma mirno. Volilna udeležba je znašala 50 do 60 odst. Celokupni rezultati ne bodo znani pred tokom zvečer.

S tem večjim zanimanjem in z naraščajočo nervoznostjo je pričakovala za to vsa politična javnost rezultate poslanskih klubov.

Odklonilno stališče KDK

Ob 5. popoldne se je sestal k svoji seji poslanski klub KDK. Ko sta podala gg. Radić in Pribičević poročila o svojih dopoldanskih razgovorih z mandatarjem krone, je klub po vsestranskem razmotrivanju položaja soglasno sklenil odklonilno sodelovanje v Marinkovićevi vladi, ker je prišel do prepričanja in je to dr. Marinković v svojih izjavah tudi potrdil, da bi bila Marinkovićeve vlada v resnici vlada g. Vukičevića, ker bi se dr. Marinković takoj po sestavi vlade zopet umaknil in odšel za del časa v inozemstvo v svrhu zdravljenja, dočim bi ga zastopal v svojstvu ministrskega predsednika g. Vukičević kot najstarejši minister, ki bi bil istočasno minister notranjih zadev. Za odklonitev pa je bilo merodajno tudi dejstvo, da dr. Marinković ni pristal na temeljne zahteve KDK za sodelovanje v vladi, to je depolitizacijo državne uprave, revizijo proračuna in davčnega zakona, razširjenje oblastne samouprave in sanacijo gospodarske krize. Svoje stališče je klub KDK obrazložil v obširnem pismu ki ga je posl. Pavle Radić ob 7.40 zvečer izročil g. dr. Marinkoviću.

Mandat vrnjen že sinoči?

Za 6. uro je bila napovedana seja radikalnega kluba, ki pa se ni vršila. G. Vukičević je malo pred 6. uro po predhodni konferenci z dr. Marinkovićem in po avdienci na dvoru prišel v radikalni klub in izjavil, da je seja odgojena za danes dopoldne, češ da lahko med tem nastopijo novi momenti. Okrog 9. zvečer je po prejšnjem razgovoru z g. Vukičevićem predsednik Narodne skupščine dr. Perić ponovno posetil dr. Marinkovića. V političnih krogih se je kmalu nato razširila vest, da je dr. Marinković pri tej priliki naprosil skupščinskega predsednika, da v njegovem imenu vrne kroni mandat. Na to vprašanje pa je dr. Perić novinarjem to zanikal, češ da je nocoj že prepozno. Zvečer od pol 10. do 11. je bil g. Vukičević ponovno na dvoru. Tudi on je zanikal, da bi bil dr. Marinković mandat že vrnil.

Društvo narodov ostane
v Ženevi

— London, 22. februarja. »Daily Telegraph« poroča, da vseh o preselitvi Društva narodov iz Ženeve niso resnične. Imela pa so za uspeh, da je švicarska vlada pripravljena priznati uradništvo Društva narodov še večje privilegije, kakor pa jih je imelo doslej.

FRANCOSKE VOLITVE

— Pariz, 22. februarja. Zbornica bo 9. marca zaključila zasedanje. Nove volitve so določene definitivno za dne 22. aprila, ožje volitve pa za 29. april.

STAVKA KINEMATOGRAFOV

— Beograd, 22. febr. Tudi lastniki bioskopov v Novem Sadu so se pridružili sklopom, ki so jih nedavno sprejeli lastniki bioskopov v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. V smislu teh sklopov bodo 12. marca zaprti bioskopi po vsej državi, ostali bodo zaprti, dokler se ne bodo sedanja nevarna davčna bremena olajšala.

STABILIZACIJA LEJA

— Pariz, 22. februarja. Rumunska Narodna banka bo na svoj letni skupščini poročila sklep vlade, da se lej na podlagi svojega sedanjega kurza stabilizira. Ta stabilizacija bo odgovarjala 3.10% predvoljne vredosti.

ORGANIZACIJA
FRANCOSKE ARMADE

— Pariz, 22. februarja. Senat je odobril zakonski načrt o organizaciji vojske v času vojne z 269 glasovi proti 38.

Danes nima mandata
nihčeZagonetne izjave gg. Marinkovića in Vukičevića. — Številne
avdijske — Nепrestane nervozne konference — Nihče ne ve,
kakšna je pravzaprav situacija

— Beograd, 22. februarja. Po včerajšnjih verzijah, da je dr. Marinković že vrnil kroni mandat, je zavladala v beograjski politični javnosti popolna desorientacija. Na eni strani se zatrjuje, da je dr. Marinković mandat vrnil že sinoči, na drugi strani pa povdarja jo, da ga še ni vrnil tako, da sploh nihče ne ve, kakšen je trenutni položaj v razpletu krize. Politični krogi so zato danes z največjo nervoznostjo pričakovali nadaljnjih dogodkov.

Marinković v avdijski

Zjutraj okrog 9. je posetil g. Davidovića dr. Marinkovića ter ostal pri njem nad eno uro. Po tem sestanku je odšel dr. Marinković kljub svoji boleznij v dvor, kjer se je mudil od pol 11. do pol 13. Vračajoč se z dvora, je novinarjem na številna vprašanja izjavil:

— Mandat za sestavo koncentracijske vlade sem vrnil že sinoči. Danes sem bil v dvoru samo zato, da se zahvalim kralju za zaupanje, ki mi ga je izkazal s tem, da mi je poveril mandat. Z razpletom krize nimam torej sedaj nobenega opravka več.

— Kdaj bomo dobili vlado? so ga vpraševali novinarji. Kdo bo sedaj dobil mandat?

— Jaz ne vem ničesar.

Konferenca gg. Vukičevića in
Davidovića

G. Davidović je po sestanku z dr. Marinkovićem odšel v Narodno skupščino, kjer se je ob 10. sestal z g. Vukičevićem. Njuna konferenca je trajala do 11. ure. Ko je odhajal iz ministrske sobe Narodne skupščine, je izjavil novinarjem:

— Razgovarjala sva se z g. Vukičevićem o situaciji. Ko bo vse gotovo, boste dobili obširnejša obvestila.

— Ali dobimo še danes vlado?

— Tega ne vem. To bomo šele videli.

G. Vukičević pa je po sestanku podal novinarjem sledečo izjavo:

»Z g. Davidovićem sva razpravljala o situaciji, ki je nastala po vrnitvi mandata dr. Marinkovića, če ga je res že vrnil.«

Brez mandatarja

G. Vukičević je nato odšel v vladno predsedstvo, kjer je nad eno uro konferiral z radikalnimi ministri. Konferenca pa so se udeležili tudi dr. Mišević, dr. Angjelinović, dr. Korošec in dr. Spaho.

Začetek volilne kampanje
v Ameriki

— Washington, 22. februarja. Volilna kampanja za predsedniške volitve je včeraj pričela. Skupno je postavljenih 6 kandidatov in sicer ena demokratska in šest republikanskih. Demokrati kandidirajo guvernerja v New Yorku Johna Smitha, republikanci pa državnega tajnika Hooverja, nadalje Dawesa, Willisa, Watsona in bivšega guvernerja Laudowna. Največ izgledov na izvolitev ima Hoover.

STRESEMANN IN TITULESCU

— Pariz, 22. februarja. Včeraj popoldne sta se sestala v Nizzi nemški zunanji minister dr. Stresemann in rumunski zunanji minister Titulescu. O njunem razgovoru, ki je trajal nad 2 uri, je bil izdan komunikat, ki povdarja, da sta razpravljala o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Razgovori se bodo nadaljevali v Berlinu.

NAMESTNIK RYKOVA

— Moskva, 22. februarja. Za prvega namestnika Rykova je imenovan Smirnov.

Po tej konferenci je odšel g. Vukičević v dvor, kjer je ostal do 13. Ko se je vrnil z dvora, je novinarjem na radovedna vprašanja, ali je morda sedaj zopet on dobil mandat za sestavo vlade, izjavil, da sploh ni bil v avdijski, marveč da je bil samo pri ministru dvora.

»Ali je dr. Marinković vrnil mandat ali ne?«

»Tega še sedaj ne vem. Mislim, da ga še ni. Če pa se je to zgodilo, potem za enkrat ni nobenega mandatarja. Težišče situacije je potemtakem v dvoru. Jaz grem sedaj domov.«

Istočasno se je mudil na dvoru tudi notranji minister Ceda Radović.

Popolna nejasnost situacije se zrcali tudi v tem, da so skoraj vsi klubi, ki so imeli za danes dopoldne sklicane seje, odklonili razprave o situaciji. Radikalni klub, ki bi se imel sestati ob 10. se je po sporočilu g. Vukičevića, da se seja znova odgojena do popoldne, razšel. Tudi demokratski klub ni imel napovedane seje.

Avdijska dr. Srskića

Splošno pozornost pa je vzbudila dopoldanska avdijska radikalnega poslanca dr. Milana Srskića. Dr. Srskić je bil nad eno uro pri kralju in je takoj po svoji avdijski posetil g. Pribičevića ter ostal pri njem nad eno uro. Iz njegove okolice se zatrjuje, da je razvil dr. Srskić v radikalnem klubu živahno akcijo za predlog KDK, naj bi se mandat za sestavo koncentracijske vlade po neuspehu dr. Marinkovića poveril kakemu neutralcu izven parlamenta.

Vukičević redivivus?

Ta akcija je vzbudila zlasti med vukičevićevci veliko vznemirjenje. Iz njihovih vrst se povdarja, da bo sedaj bržkone g. Vukičević ponovno dobil mandat za sestavo delovne vlade, na kar bi v smislu sporazuma z g. Davidovićem obnovil prejšnjo kleroradikalno-demokratsko koalicijo.

Popolna njasnost

Kako se bo razvijala situacija nadalje, je še popolnoma nejasno. Razširjene so najrazličnejše kombinacije in ugiba se na vse strani. Zatrjuje se, da bo poverjen mandat za sestavo vlade berlinskemu poslaniku g. Balugdzicu, drugi zopet domnevajo, da dobimo generalno vlado pod vodstvom komandanta kraljeve garde generala Pere Živkovića. Vsekakor pa bo današnji popoldan prinesel odločitev glede osebe novega mandatarja.

GOSPODARSKA KONFERENCA
V NOVEM SADU

— Beograd, 22. febr. Včeraj je dopelja semkaj večja deputacija gospodarskih krogov iz Novega Sada, ki je nato posetila vodstvo KDK in ga naprosila, naj se udeleži velikega zborovanja, ki se bo vršilo dne 4. marca v Novem Sadu in na katerem bodo razpravljali o težki gospodarski krizi.

NOV VELIK PREMOGOVNIK
NA POLJSKEM

— Varšava, 22. februarja. Pri izkopavanju nekega studenca so našli v bližini Lodza na debele plasti črnega premoga. Preiskava je dognala, da se razprostira premogovna plast na več km široko in je 8 m debela. Eksploatacija se bo vršila v državni upravi.

ZAKLJUČEK PANAMERISKEGA
KONGRESA

— Havana, 22. februarja. Panameriški kongres je bil včeraj po občajnih nagovorih zaključen in odgojen do leta 1933.

Darujte za spomenik
kralju Petru Osvoboditelju!

Iz ljubljanske kronike

Mirna pepelnica na policiji. —
Dva Ljubljancana izginila.

Dočim je dva lani na policiji pepelnica zelo peštrala in je imela policija s pijančki, veseljaki in krogarji obilo nevhvalnega posla, zlasti še, ker so morali grešnike kar s cizjo voziti po mestu, je bila letos pepelnica na policiji mirna in suhoparna. Policija je imela v pripravljenosti »Zelenega Henrika«, mobilizirala je tudi večje število stražnikov, ki so skrbeli za red na ulici, toda čuvarji javne morale skoraj niso imeli prilike intervenirati. Težka gospodarska kriza, ki tare vse sloje, je prišla tudi včeraj deloma do veljave, kajti po ulicah je že po polnoči zavladalo pravo mrtvilo, utihnilo so celo najbolj razposajeni veseljaki in ponočnjaki. Karnevalska proslava je bila popolnoma mirna in dostojna. Le nekatere maske so si dovolile nedolžno šalo, da so ustavljale mimoidoče. Na drugi strani je res, da je bila policija precej tolerantna in ni nastopala tako rigorozno kakor običajno. Časi so se pač spremenili in ljudje tudi. In danes, ko je pepelnica, se trkajo zakrknjeni grešniki na prsa in preganjajo mačka. Nekateri prijatelje vinske kapljice je pust pobodel in so danes ostali doma, da preženo iz glave vinske hlače.

Kljub temu policijski zapori niso bili brez gostov. Princa Karnevala so počakali in prosili v zaporu trile grešniki in sicer dva Franceta, ki nista razlikovala med svojim in tujim imetjem, potem je prišel danes tudi v goste neki dolgopetnik, ki je na Vodnikovem trgu preveč stikal po tujih žepih, tretji France pa je bil aretiran, ker je osumljen, da je vlomil na Ambroževem trgu v lokal kleparja Žimnika. Vsi štirje bodo zaslišani še tekom današnjega dne.

Radi kaljenja nočnega mira je bilo ovađenih pet razgrajalcev. Nekaj ženska je ovađila celo družbo moških, ki da so baje kradli voljske čevlje in rjuhe. Stvar pa menda ne drži in gre samo za osvetlo točično žensko. Radi nedostojnega vedenja se bo moral zagovarjati neki Ivan H., prijavljen pa je bilo tudi 6 slučajev prestopka cestnopolijskega reda.

Na policiji je včeraj prijavila gospa Margareta Sark, žena trgovskega potnika, da požeja svojega moža že nad mesec dni. Odšel je 16. januarja na potovanje, rekel, da potuje v Srbijo, toda od takrat ni nobenega glasu o njem. Zastopal je dve trdki in sicer ljubljansko trdiko Peter Kozina in zagrebško trdiko Feudler. Obe trdki od njega že mesec dni nista prejeti nikakega naročila, niti ju ni obvestil, kje se nahaja. Sarkova zato sumi, da se je morala njenemu možu pripetiti nesreča.

Istotako je včeraj brez sledu zginit 60-letni pleskarski pomočnik Josip Braler, stanujoč pri hišnem posestniku Pavlu Krulcu v Rebrli. Braler je nekoliko živčno bolan in je bil leta 1920 na opazovalnem oddelku ljubljanske bolnice. Ni izključeno, da se je že priletni mož ponesrečil ali da je izvršil samomor. Braler je srednje postave, suhega in bledega obraza, nosil je rjavo oguljeno suknjo in črno, tudi oguljeno obleko.

Koliko je Nemcev

— Dunaj, 22. februarja. Te dni je imel profesor Winkler predavanje o nemškem narodu. V svojem predavanju je navedel, da je na svetu skupno 94.4 milijona Nemcev. Od tega jih je v Evropi 82.9 milijonov in sicer v Nemčiji 62.5, v Zedinjenih državah 10, v Avstriji 6.3, na Češkoslovaškem 3.5, v Švici 2.86, v Franciji 1.7, na Poljskem 1.35, v evropski Rusiji 1, v Rumuniji 0.8, v Jugoslaviji 0.7, na Madžarskem 0.6 ter v Italiji in Kanadi 0.3 milijona.

Volilna reforma v Italiji

— Rim, 22. februarja. Ministrski svet je na svoji snodni seji definitivno odobril zakonski načrt o volilni reformi. Število poslancev je reducirano na 400. Vsa država voli samo eno volilno okrožje, kandidate pa predlaga 13 strokovnih zvez. Izmed predlaganih izbire definitivno kandidate veliki svet fašistične stranke.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.8775 — 22.9375 (22.9075); Berlin 13.5725 — 13.6025 (13.5875); Budimpešta 0 — 9.945; Bruselj 7.9104 — 7.9404 (7.9254) Dunaj 8.0015 — 8.0135 (8.0165); London 277.2 — 278 (277.6); Newyork 56.79 — 56.99 (56.89); Milan 300.4 — 302.4 (301.4); Praga 168.53 — 169.13 (168.73); Pariz 0 — 223.88; Carrih 10.935 — 10.965 (10.95).

Effekt: Celjska 164 — 0; Ljubljanska kreditna 135 — 0; Praštrediona 877.5 — 0; Kreditni zavod 165 — 0; Vevče 135 — 0; Ruše 275 — 280; Stavbna 56 — 0; Sešir 125 — 0.

Lesni trg: Tendence mirna. Zaključeno 5 vagonov desk, smreka, jelka, I, II. lepa III, 24 mm, franko vagon meja po 500.

Deželni pridelki: Tendence nespremenjeno čvrsta. Zaključeno 4 vagone pšenice. Cene so ostale nespremenjene.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 801.75, Berlin 13.5875, Milan 301.50, London 277.60, Newyork 56.90, Pariz 223.80, Praga 168.73, Carrih 10.95.

INOZEMSKA BORZA.

Carrih: Beograd 9.1325, Dunaj 78.20, Berlin 124.07, Praga 15.40, Milan 27.54, Pariz 20.44, London 25.8475, Newyork 519.66.

